

Column

ROMKE VAN DE KAA

Romke van de Kaa over de hits van het tuincentrum

De hangplant met een randje

Hij is terug van weggeweest: de hangplant. Vroeger stond een hangplant gewoon op de vensterbank en hing naar beneden. Tenzij er onder die vensterbank een radiator van de cv was gemonteerd. Das stond de hangplant op de kast. Veel keus was er niet, je had klimop in verschillende varianten, de graslelie, de erwtenplant en het moederplantje. Dat moederplantje zie je niet vaak meer in de kamer; het heeft carrière gemaakt als tuinplant sinds men heeft uitgevonden dat het goed tegen de vorst kan.

Ook klimop zie je de laatste tijd vaker buiten in de tuin dan binnen, maar de graslelie en de erwtenplant met zijn gultige knikkers van blaadjes zijn nog altijd klassiekers. De graslelie is een echte stadsnaamkennersplant, waar hij op de kast staat en in cassettes naar beneden tusselt. 'Zesoplant' wordt de graslelie ook wel genoemd, vanwege zijn witte blaadjes, maar hij een zebraplant verwacht je toch dwarse strepen, in plaats van strepen in de lengte.

Een wonder, de Tillandsia. Hij haalt vocht en voedsel uit de lucht

Tegenwoordig hangt de hangplant vaak aan het plafond. Handig, vooral als je weinig ruimte hebt, maar minder handig als je er je hoofd aan stoet. Heel modieus is de zigzagcactus, een decoratieve plant met zigzaggen blad. Deze cactus bloeit eenmaal per jaar, met een bloem die aan een dunsthoorn doet denken. Je moet er wel voor oppassen, want de zigzagcactus bloeit 's nachts en tegen het ochtendgloren is de bloem verleij. Een probleem bij aan het plafond hangende planten is natuurlijk het water geven. Of je moet op een wackele steel klimmen, of je krijgt gebeld een knoeipartij. Maar voor alles is een oplossing. Slimmeriken in Nieuw-Zeeland hebben de Sky Planter bedacht, een soort bloempot van gerecycled plastic die ondersteboven aan het plafond hangt. In die bloempot zit een waterreservoir dat heel goedgecontroleerd af en toe een druppel afgieft. En ja – dat reservoir moet ook worden gevuld, maar niet vaak.

Maar het kan nog ingeniuezer. De nieuwste rage is de luchtplant. Of hij plant zo je wilt. De luchtplant is een Tillandsia, een plantje dat in het wild in gairlandes van boomstammen hangt en dat niet uit een bloempot hoeft te hangen. Het hangt zomaar aan een draadje in de lucht. Nu ja – meestal zit het vastgeklemd aan een stukje hout. De Tillandsia, genoemd naar Tillands, een Zweedse botanicus met waterrevis, haalt zijn vocht en voedsel uit de lucht. Gaat het blad krullen, dan is even sproeien met een planterspuit genoeg. Een wonder, deze luchtplant, maar wat een wonder met een donkere schaduw: de Tillandsia komt uit Guatemala en wordt daar op grote schaal in het wild verzameld. Door die verzamelwijze zijn er al flink wat soorten op de Rode Lijst van bedreigde planten terecht gekomen. Het is wel mogelijk om duurzame Tillandsia's uit zaad op te kweken, maar dat duurt wel minstens 15 jaar. De hangplant wordt d'uur betaald.

Reageren? raandek@persgroep.nl

BOEKEN OVER HUIS, TUIN EN KEUKEN

De broodbuigel Meester bouwtijger Hildebrand weet alles van brood (€29,99)

Tuintieren in potten Tien of bakken de pot mag niet ontbreken (Modeste Horwig, €22,50)

100 DIY's voor jezelf en je huis Aan de slag! (Madame Crostbet, €24,99)

Binnen&Buiten

Verbeter de wereld, begin bij je tuin

Water in je tuin Meer wateroverlast en langere droge periodes: het is wereldwijd een probleem. Ook in je tuin. Zo voorkom je overlast, met als prettige bijvangst: lagere energiekosten en een rem op de opwarming van de aarde.

Elbrich Fennema

Op kleine schaal lijkt het een goed idee: de tuin bevoegen. Groen onderhoud, het jaart rond droge voeten, geen verstoppiekluis voor ongedierte. Maar het rituel en het waterschap merken goed dat er massaal wordt bestaard in Nederlandse tuinen: bij elke regenbui stromen de rielen over. Het regenwater wordt niet eerst opgezogen door de grond, maar stroomt linea recta de afvoerbuizen in.

Ook voor je eigen welzijn is een betegelde tuin niet zo'n goed idee als het lijkt. Je loopt voordelen mis die groen en water te bieden hebben: verkoeling, isolatie, filtering van stof

Hoe pak je het aan?

Er zijn allerlei mogelijkheden om water in je tuin te bufferen. Een simpele manier is het werk overlaten aan je planten. Bijvoorbeeld door leden van de Sedum-familie (vetkruid) in te zetten. Die kun je opvatten als de kamelen van de plantenwereld. Hun blaadjes kunnen water opslaan voor droge tijden. Ze kunnen even goed tegen extreme natigheid als tegen extreme droogte. In het Japans heten ze 'vrienduisendjaar-plant'. Met andere woorden: ze zijn hardnekkig. Ze zijn taai. Ze zijn onuitroeibaar. Het zijn perfecte planten voor een veelzijdig klimaat.

Ze hebben nog meer in hun voordeel: ze kosten bijna niets, ze laten

TIPS

Zo omarm je water in je tuin

- **Zet planten in je tuin**, bij voorkeur die van de Sedum-familie.
- **Leg een groen dak aan**. Planten slaan hier water op, zodat de afvoer van water wordt vertraagd.
- **Plant een regenfontein**. Zo heb je water in droge tijden.
- **Leg cacao-doppen neer** als de grond niet bedekt is met planten.
- **Gebruik poreuze tegels** als je toch een looppad wilt aanleggen.

zich eenvoudig stekken, ze groeien zo dicht op elkaar dat ze amper ruimte laten voor onkruid. Dus til een tegel uit je tuin en zet er een bevoegde (Sedum telephium of Sedum purpureum) voor in de plaats. Niet voor niets vind je sedum veel op daken om als waterbuffer te dienen. Op daken van parkeergarages, woonhuizen en woningen zie je steeds vaker een groen 'tapijt'. Dat tapijt slaat water op, zodat de afvoer van water wordt vertraagd.

Ook fungiet zo'n groen dak als 'airco's' 's zomers houdt ze 'n sapje van sedum een ruime koel, als de planten hun water verdampen en 's winters houdt het de warmte vast. Planten (ook sedum) filteren bovendien fijnstof uit de lucht. Zo dragen ze bij aan een betere luchtkwaliteit.

Tot slot ziet een groen dak er zacht en aangenaam uit. Zeker in een betonnen omgeving. Veel gemeentes geven subsidie voor sedumdaken. Je kunt ook zelf de kamerd uithangen door een regenfontein in je tuin te zetten. Dan heb je een gratis water-voorraad voor in droge tijden. Je kunt het water uit de ton gebruiken voor tuin- en kamerplanten.

Wat kan ik nog meer doen?

De grond (en gras) waterbuffer is de grond in je tuin. Je hoeft maar twee dingen te doen: zorg dat het water in de grond komt en zorg dat het water niet te snel verdampst. Uit een bestrate tuin loopt al het water meeen weg. En zwarte grond, met veel kale ruimtes tussen de planten, droogt snel uit.

Leden van de Sedum-familie zijn de kamelen in de wereld van de planten
— Elbrich Fennema

Idealerter vormen planten een dicht bladerdek in je tuin. Dat lukt niet altijd, bijvoorbeeld bij jonge aanplant, die nog moet groeien. Heb je liever duidelijk afgekeurd waar je favoriete planten staan, bedek de grond dan met cacao-doppen. Handig, de doppen vormen gelijk een hindernisbaan voor slakken. Katten vinden de scherpe randjes ook niet fijn en zullen op zoek gaan naar een andere kattenbak.

Wil je per se strukken tuin zonder groen, overweeg dan poreuze tegels te nemen. Die laten water door. Ook zo wordt de afvoer van water vertraagd en droogt je tuin minder snel uit.

Wil je per se stukken tuin zonder groen, overweeg dan poreuze tegels te nemen
— Elbrich Fennema

Als je niet ingrijpt, zal je tuin zich aanpassen aan de hoeveelheid water in jouw tuin. Zo groeit dan al snel mos op vochtige plekken. Op droge plekken vestigen zich droogte-minnende planten. Op kale plekken grijpen klapeoos en roeterskruid (een geranium-achtige) hun kans. Ga daar vooral in mee.

Irrigatie-systeemjes

Hanteer het principe van 'de juiste plant op de juiste plaats'. Dat zal je frustraties, dode planten, moeite, tijd en geld besparen. De kans dat de situatie in jouw achtertuin qua zon en regen en beschutting precies aansluit bij de noden van je belevingsplanten,

is klein. Natuurlijk kun je elke dag even je vinger steken in de pot met agapanthus om te voelen of ze nog genoeg water hebben. Maar je kunt het je ook makkelijker maken met allerlei ingenieuze irrigatie-systemen en -systeemjes.

Planten die juist minder water nodig hebben dan dat ze in jouw tuin van nature krijgen, zijn ook zonder apparatuur te vervullen te stellen: til ze een stukje op. Zet ze in een verhoogd bed of verschaal hun standplaats met zand of grind. Zo voorkom je dat ze natte voeten hebben en geniet je zonder moeite van (bijvoorbeeld) een mediterrane kruident bed met lavendel, munt, tijm en rozemarijn.

Mocht je tegels uit je tuin gaan lichten om ruimte te maken voor waterberging en planten, dan hoef je die niet af te voeren. Zet ze schuin neer met wat aarde er tussen en je hebt een walhalla gecreëerd voor rotspijlers, mediterraanse planten en sedumsoorten.

De waterriendelijke tuin is een van de thema's op de beurs Tuin-idea. Die is tot en met zondag te bezoeken. Alle voorbeeldtuinen in de entreehal zijn waterriendelijk. Er zijn optredens van (boer) Tom Groot, Rob Verlinden en Ivo Putman (Rob's Grote Tuinbouw) op het programma.

TIPS & NIEUWS

Planten stapelen

Een klein balkon? Geverticaal tuintieren. Gardens komt met NatureUp!, een stapelbaar systeem waarbij je zoveel een bloemenwand als een moestuin tegen de muur kunt bouwen. NatureUp! kost €34,99 euro bestaat uit kunststof plantentekens in verschillende vormen, inclusief hoekelementen, die je met clips op elkaar kunt stapelen. Onderop leg je een meegelieferde vloerplank. Zo bepaal je zelf hoe hoog je tuin wordt. Geïntegreerde afvoerkantelen zorgen ervoor dat overtollig water wegloopt.

De tijd in schijven

Ontwerpers Christoph Brach en Daniela ter Haar van Raw Color maakten de Graphic Time klok. Die bestaat uit drie gekleurde halve cirkels. De een geeft de uren aan, de ander de minuten en de derde de seconden. Doordat de schijven bewegen, geven ze de klok steeds een nieuwe uiterlijk. Voor 199 euro te koop via VWS.nl

Flamingo's in de kinderstoel

Een zachte kinderstoel past openbaar in je interieur als je er ook kussens met een leuke print in legt. Het merk Ujke heeft kussens voor alle populairs A-merk baby-meubels. Op de zachte exemplaren staan vrolijke prints van bijvoorbeeld

Krokodil op je bed

Nat duurzame COCO-Mat komt met beddinen voor kinderen. De serie heet Hara, 'plezier' in het Grieks. De serie bestaat uit vier designs, geïnspireerd op de natuur. Zo staan er op de Hara Animals neushoorns, flamingos en krokodillen. De collectie is duurzaam, ghrig en biologisch. Ook verkrijgbaar: natuurlijke matrassen, bedden en slaapkaps.

